

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY

Turystyka

w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.

www.stat.gov.pl/bydgosz

OPRACOWANIA SYGNALNE

Województwo kujawsko-pomorskie położone jest w środkowopółnocnej części Polski, prawie całkowicie w pasie Wielkich Dolin wchodzących w skład pojezierzy: Wielkopolskiego, Pomorskiego i Mazurskiego. Najbardziej charakterystyczną cechą obszaru województwa jest położenie w miejscu krzyżowania się dwóch ważnych ciągów dolinnych. W centrum województwa przecinają się południkowa Dolina Dolnej Wisły i równoleżnikowy szlak Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, nawadniany obecnie przez Drwęcę, ujście Brdy i Noteci. W miejscu przecięcia powstała rozległa Kotlina Toruńska, w której położone są dwa główne miasta województwa (Bydgoszcz, Toruń), zbiegają się tutaj wszystkie większe rzeki (Wisła, Drwęca, Noteć, Brda) i krzyżują się główne szlaki komunikacyjne.

Na terenie województwa wyodrębnia się 7 obszarów turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym: tucholski (obejmujący lasy i jeziora Borów Tucholskich z malowniczą doliną Brdy), koronowski (okolice Zbiornika Koronowskiego), wdecki (rejon Wdy i Jeziora Żurskiego), brodnicki (Pojezierze Brodnickie), górznieński (teren Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego), włocławski (związany z Gostynińsko-Włocławskim Parkiem Krajobrazowym oraz Zbiornikiem Włocławskim) oraz ciechociński (obejmujący uzdrowisko w Ciechocinku i fragmenty doliny Wisły).

* * *

Zaprezentowane dane pochodzą z miesięcznego sprawozdania o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania KT-1 i KT-1a w lipcu. Ponadto w opracowaniu wykorzystano informacje pochodzące z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (www.wios.bydgoszcz.pl).

* * *

Tabl. 1. Województwo kujawsko-pomorskie
na tle kraju

WYSZCZEGÓLNIENIE		Polska	Województwo
Osoby korzystające w tys.	2008	19556,1	778,4
	2009	19353,7	766,4
Udzielone noclegi w tys.	2008	56645,5	2892,9
	2009	55020,1	2838,6
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	2008	37,6	47,2
	2009	35,7	45,7
Wynajęte pokoje w tys. ^a	2008	15518,3	567,0
	2009	14956,5	530,0
Stopień wykorzystania pokoi w %	2008	43,4	42,4
	2009	39,2	37,1

^a W hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych.

Zgodnie ze stanem na dzień 31 lipca 2009 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działało 296 **turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania**, w tym 192 obiekty całoroczne. Bazę turystyczną w województwie tworzyło: 131 obiektów hotelarskich (89 hoteli, 4 motele, 5 pensjonatów, 33 inne obiekty hotelowe) oraz 165 pozostałych obiektów noclegowych. W porównaniu ze stanem z końca lipca 2008 r. liczba obiektów turystycznych zbiorowego zakwaterowania w województwie zmniejszyła się o 3,3 %, tj. o 10 obiektów. W skali roku przybyło 5 hoteli, 2 inne obiekty hotelowe oraz 3 pozostałe obiekty niesklasyfikowane; znaczny spadek zanotowano w ośrodkach czasowych, aż o 13 obiektów.

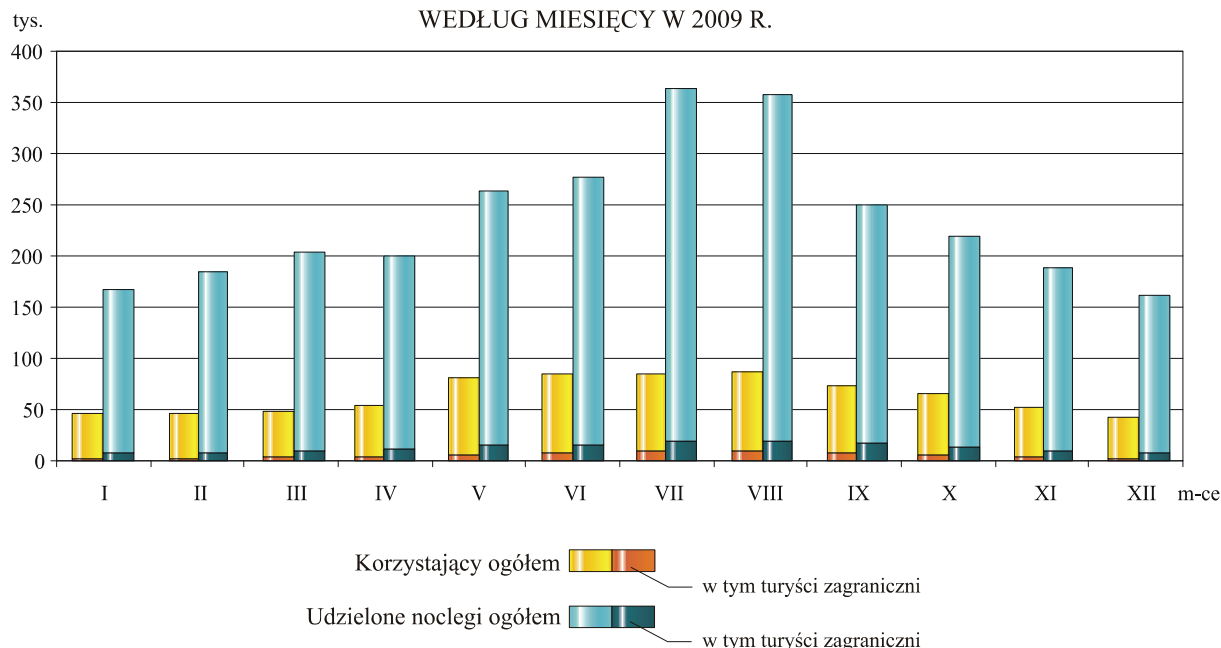
Tabl. 2. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2008 b – 2009	Obiekty ¹	Miejsca noclegowe ¹	Korzystający z noclegów		Udzielone noclegi		Stopień wykorzysta- nia miejsc noclegowych w %	
			ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turytom zagranicznym		
OGÓŁEM	a²	306	24746	778400	77398	2892903	189740	47,2
	b	296	26023	766376	65307	2838606	154221	45,7
w tym całoroczne	a	188	15378	700621	.	2586273	.	x
	b	192	16415	698767	.	2570166	.	x
Hotele	a	84	6130	436451	68513	735087	154146	34,9
	b	89	6488	400460	56213	664155	123274	29,5
Motele	a	4	105	11659	289	15926	456	40,2
	b	4	154	15104	139	28252	212	58,1
Pensjonaty	a	5	243	8214	148	17718	328	19,8
	b	5	239	7374	110	15070	177	17,0
Inne obiekty hotelowe	a	31	1016	44446	1521	109705	4865	34,2
	b	33	1426	50408	1337	112796	4839	30,6
Domy wycieczkowe	a	3	246	7676	107	12387	223	23,3
	b	3	210	6591	35	14211	66	26,7
Schroniska	a	1	137	12216	–	15735	–	31,4
	b	1	144	14808	–	18355	–	36,3
Schroniska młodzieżowe	a	1	33	2670	11	7425	60	61,5
	b	1	33	2067	61	6563	143	59,5
Szkolne schroniska młodzieżowe	a	10	592	15768	422	38634	1250	27,3
	b	7	481	16519	591	39625	1705	28,5
Ośrodki wczasowe	a	65	4728	48591	569	210983	2556	36,4
	b	52	4157	39822	87	170516	729	39,3
Ośrodki kolonijne	a	5	450	9687	–	25836	–	63,9
	b	4	480	3694	–	21233	–	52,3
Ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	a	19	2102	35604	592	118046	4471	27,3
	b	19	2386	56674	170	135189	1402	27,8
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	a	21	1192	12347	309	40586	576	30,2
	b	20	1153	10963	280	36444	415	27,0
Kempingi	a	3	367	5031	2510	9242	4919	16,7
	b	3	360	7449	4271	12257	5981	22,3
Pola biwakowe	a	16	2164	8105	870	32403	1643	15,1
	b	15	2797	7934	483	28047	714	11,5
Zakłady uzdrowiskowe	a	21	4732	104982	1239	1458146	13376	86,7
	b	21	4766	110873	1110	1481767	12688	91,4
Pozostałe niesklasyfikowane ³	a	16	501	14858	298	44575	871	25,3
	b	19	749	15636	420	54126	1876	29,6

¹ Stan w dniu 31 VII. ² W 2008 r. do liczby ogółem wliczony został 1 ośrodek do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego. ³ W tym obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidywanym dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w końcu lipca 2009 r. dysponowały 26,0 tys. **miejsc noclegowych**, z czego 16,4 tys. (63,1 % ogółu) znajdowało się w obiektach całorocznych. Pomimo zmniejszenia się liczby obiektów noclegowych w stosunku do poprzedniego roku, ogólna liczba miejsc noclegowych zwiększyła się o 5,2 %, przy czym w obiektach całorocznych odnotowano wzrost o 6,7 %. Największy wzrost liczby miejsc noclegowych zaznaczył się: w pozostałych obiektach noclegowych niesklasyfikowanych (o 49,5 %), w motelach (o 46,7 %) oraz w innych obiektach hotelowych (o 40,4 %). Spadek liczby miejsc w obiektach zbiorowego zakwaterowania stwierdzono m.in.: w szkolnych schroniskach młodzieżowych (o 18,7 %), w domach wycieczkowych (o 14,6 %) oraz w ośrodkach wczasowych (o 12,1 %).

KORZYSTAJĄCY ORAZ UDZIELONE NOCLEGI
W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA
WEDŁUG MIESIĘCY W 2009 R.

W całym 2009 r. z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego **skorzystało** 766,4 tys. turystów (4,0 % udziału krajowego), tj. o 1,5 % mniej niż przed rokiem. Turyści najczęściej wybierali hotele; w tego typu obiektach zatrzymało się 400,5 tys. osób (52,3 % ogółu korzystających z noclegów w województwie). Z oferty zakładów uzdrowiskowych skorzystało 14,5 % turystów ogółem, a ofertę ośrodków wypoczynkowo-szkoleniowych wybrało 7,4 % korzystających z noclegów w województwie.

Województwo kujawsko-pomorskie chętnie odwiedzają **turyści zagraniczni**, w 2009 r. stanowili oni 8,5 % ogółu korzystających z obiektów noclegowych w naszym regionie. Spośród 65,3 tys. turystów zagranicznych, których było o 15,6 % mniej niż w 2008 r., najwięcej było turystów z państw Unii Europejskiej (81,4 % ogółu cudzoziemców). Najliczniejszą grupę odwiedzającą nasz region stanowili obywatele Niemiec (38,3 % udziału), a także: Wielkiej Brytanii (6,2 %), Francji (5,4 %) oraz Włoch (4,4 %). Największy wzrost cudzoziemców korzystających z obiektów zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zanotowano wśród osób pochodzących z Finlandii (o 32,6 %) oraz Hiszpanii (o 27,1 %); największy zaś spadek odnotowano wśród obywateli Japonii (o 37,9 %) oraz Danii (o 35,1 %). Obcokrajowcy najczęściej wybierali noclegi w hotelach (86,1 % przypadków).

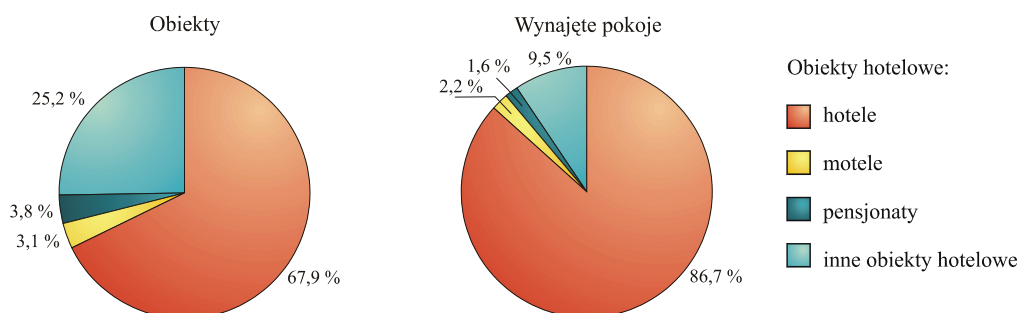
Tabl. 3. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według obywatelstwa i rodzaju obiektu

KRAJE	2008		2009				
	ogółem		2008=100	Z liczby ogółem			
				hotele	motele	pensjonaty	inne obiekty hotelowe
OGÓLEM	77398	65307	84,4	56213	139	110	1337
w tym:							
Unia Europejska	61748	53168	86,1	45462	113	93	871
w tym:							
Belgia	1212	1057	87,2	869	–	8	24
Dania	1907	1237	64,9	1104	1	–	44
Finlandia	1058	1403	132,6	1205	8	–	6
Francja	3669	3526	96,1	2812	1	4	144
Hiszpania	1732	2201	127,1	2028	–	–	57
Holandia	3682	2668	72,5	2216	4	–	22
Litwa	1821	1418	77,9	1106	15	20	48
Niemcy	28887	24993	86,5	20963	48	26	344
Republika Czeska	1997	1705	85,4	1491	30	5	29
Szwecja	2403	1998	83,1	1792	2	2	11
Wielka Brytania	4673	4018	86,0	3741	–	16	30
Włochy	3427	2846	83,0	2476	1	4	28
Pozostałe kraje	15650	12139	77,6	10751	26	17	466
w tym:							
Japonia	2622	1629	62,1	1625	–	–	–
Norwegia	1415	975	68,9	854	–	4	1
Rosja	2460	2209	89,8	2060	18	5	84
Stany Zjednoczone Ameryki	2481	1799	72,5	1591	–	1	76
Ukraina	1560	1520	97,4	1154	5	3	145

W 2009 r. w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania zlokalizowanych w Kujawsko-Pomorskim **udzielono** 2838,6 tys. noclegów, tj. o 1,9 % mniej niż przed rokiem. Udział procentowy województwa w stosunku do całego kraju wyniósł 5,2 %. Najwięcej, bo aż 1481,8 tys. udzielonych noclegów, udzielono w zakładach uzdrowiskowych (52,2 % noclegów). Ponadto znaczny udział noclegów odnotowano: w hotelach (23,4 % ogółu udzielonych noclegów w województwie), w ośrodkach wczasowych (6,0 %) oraz w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (4,8 %). Liczba udzielonych noclegów w skali roku najbardziej zwiększyła się: w motelach (wzrost o 77,4 %) oraz na kempingach (o 32,6 %). W porównaniu z 2008 r. największy spadek liczby udzielonych noclegów zaznaczył się w ośrodkach wczasowych (o 19,2 %) oraz w ośrodkach kolonijnych (spadek o 17,8 %).

Przeciętny pobyt turysty w obiekcie w analizowanym roku trwał 3,7 dnia (czyli tyle samo co rok wcześniej), tj. prawie o 1 dzień więcej, aniżeli wynosi średnia dla kraju. Turyści najdłużej przebywali w zakładach uzdrowiskowych (przeciętnie 13,4 dnia) oraz w ośrodkach: kolonijnych (5,7 dnia) i wczasowych (4,3 dnia). Najkrótsze pobyty odnotowano: w schroniskach (1,2 dnia), na kempingach (1,6 dnia) oraz w hotelach (1,7 dnia).

OBIEKTY HOTELOWE I WYNAJĘTE POKOJE W OBIEKTACH HOTELOWYCH W 2009 R.

Tabl. 4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania według miesięcy

RODZAJE OBIEKTÓW	2008	2009												
	ogółem	miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
w %														
OGÓŁEM	47,2	45,7	40,4	47,1	45,7	47,9	49,2	48,3	47,5	47,9	42,0	48,0	43,8	37,3
Hotele	34,9	29,5	23,9	26,3	25,7	29,3	34,2	34,7	30,5	31,0	33,4	33,9	28,0	22,5
Motele	40,2	58,1	51,0	45,1	45,5	43,9	76,2	72,1	76,8	63,2	69,7	48,8	43,1	41,8
Pensjonaty	19,8	17,0	13,4	12,6	11,8	11,2	22,4	25,5	26,3	23,0	18,7	18,7	12,3	7,9
Inne obiekty hotelowe	34,2	30,6	27,3	34,4	27,9	28,3	31,7	34,4	31,8	38,6	28,2	31,4	27,6	24,0
Domy wycieczkowe	23,3	26,7	4,7	2,4	8,1	40,3	49,9	36,2	41,9	42,1	18,8	4,5	10,6	6,8
Schroniska	31,4	36,3	13,6	19,1	22,6	38,9	63,7	63,4	25,5	32,6	44,4	58,5	37,0	17,2
Schroniska młodzieżowe	61,5	59,5	66,2	82,7	60,5	56,9	68,1	66,7	58,4	59,6	64,4	72,1	-	-
Szkolne schroniska młodzieżowe	27,3	28,5	22,8	28,4	27,2	23,3	34,5	45,0	31,6	25,5	25,0	27,8	27,7	23,5
Ośrodki wczasowe	36,4	39,3	24,4	17,2	18,5	17,6	30,3	39,3	53,7	52,2	19,3	8,7	11,5	9,7
Ośrodki kolonijne	63,9	52,3	-	100,0	-	-	13,7	57,7	56,6	64,6	34,1	-	-	-
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	27,3	27,8	8,8	11,0	6,2	14,2	33,9	38,5	50,7	45,2	27,0	18,8	10,7	6,9
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	30,2	27,0	-	-	-	-	16,2	22,7	38,8	33,8	11,2	-	-	-
Kempingi	16,7	22,3	-	-	-	-	12,5	19,6	39,1	30,6	9,0	-	-	-
Pola biwakowe	15,1	11,5	-	-	-	-	2,9	2,8	14,8	17,1	1,1	-	-	-
Zakłady uzdrowiskowe	86,7	91,4	78,2	92,0	90,4	93,7	94,9	94,9	95,7	95,9	95,4	93,8	89,7	80,5
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	25,3	29,6	18,9	24,9	14,3	23,6	27,8	31,8	31,2	47,5	35,1	37,8	32,3	25,6

^a W tym obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidywanym dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych, mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych, ukształtował się w 2009 r. na poziomie 45,7 % i był o 1,5 pkt. proc. niższy niż przed rokiem (w kraju 35,7 %, więcej o 1,9 pkt.). W poszczególnych miesiącach w Kujawsko-Pomorskim wartość tego wskaźnika wahała się od 37,3 % w grudniu do 49,2 % w maju. Najwyższy średnioroczny stopień wykorzystania miejsc noclegowych charakteryzował zakłady uzdrowiskowe (91,4 %). Wysoki wskaźnik odnotowano również: w schroniskach młodzieżowych (59,5 %) oraz w motelach (58,1 %). Pośród wszystkich rodzajów obiektów najwyższy wzrost stopnia

wykorzystania miejsc noclegowych zaznaczył się: w motelach (o 17,9 pkt. proc.), na kempingach (o 5,6 pkt.) oraz w schroniskach (o 4,9 pkt.); natomiast najbardziej obniżył się w skali roku w ośrodkach kolonijnych (o 11,6 pkt.).

Tabl. 5. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania według powiatów w 2009 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba obiektów ^a	Miejsca noclegowe ^a	Korzystający z noclegów	Udzielone noclegi w tys.	Wynajęte pokoje ^b	Stopień wykorzystania pokoi w %
WOJEWÓDZTWO	296	26023	766376	2838,6	529981	37,1
Podregion bydgosko-toruński	90	7372	358673	642,6	342903	x
<i>powiaty:</i>						
bydgoski	23	1951	52395	110,4	26813	31,6
toruński	10	426	17973	27,1	16403	35,3
<i>miasta na prawach powiatu:</i>						
Bydgoszcz	24	2425	118824	235,5	153101	40,4
Toruń	33	2570	169481	269,6	146586	41,0
Podregion grudziądzki	87	7276	129720	324,6	56876	x
<i>powiaty:</i>						
brodnicki	16	2092	25913	74,6	10992	30,2
chełmiński	7	409	8428	19,2	9660	38,1
golubsko-dobrzyński	4	96	4447	5,0	1074	28,9
grudziądzki	4	336	1688	8,8	373	7,9
sępoleński	10	462	8033	28,6	3516	35,0
świecki	14	1335	35838	59,6	8792	31,4
tucholski	12	1353	10180	56,0	–	x
wąbrzeski	8	340	3813	10,3	2211	43,8
<i>miasto na prawach powiatu:</i>						
Grudziądz	12	853	31380	62,5	20258	36,2
Podregion włocławski	119	11375	277983	1871,4	130202	x
<i>powiaty:</i>						
aleksandrowski	31	3740	103072	904,5	36175	31,0
inowrocławski	13	2031	49271	577,2	16501	32,0
lipnowski	4	401	5768	8,1	4611	19,8
mogileński	14	1228	12504	52,1	3187	36,4
nakielski	4	143	5269	6,3	3941	17,2
radziejowski	9	160	628	5,7	–	x
rypiński	5	365	3668	15,5	1774	31,4
włocławski	9	753	13810	129,3	3582	22,7
żniński	20	1792	38060	78,7	6276	21,7
<i>miasto na prawach powiatu:</i>						
Włocławek	10	762	45933	94,0	54155	45,6

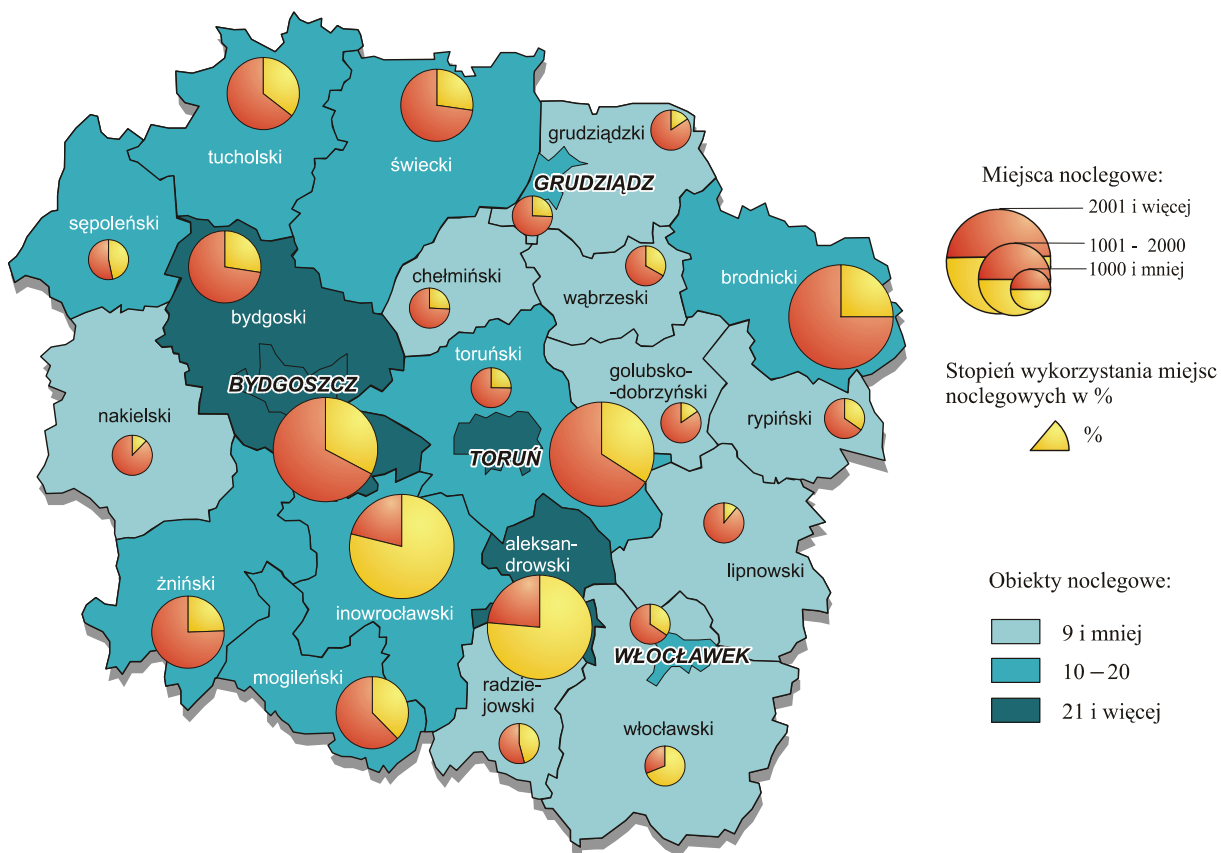
^a Stan w dniu 31 VII. ^b W hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych.

Rozmieszczenie bazy noclegowej turystyki w województwie kujawsko-pomorskim nie jest równomierne i wynika m.in. z posiadanych walorów naturalnych. W 2009 r. pod względem liczby obiektów noclegowych najczęściej zlokalizowanych było w powiatach: aleksandrowskim (31), bydgoskim (23) oraz żnińskim (20). Najmniej obiektów znajdowało się w powiatach: nakielskim, grudziądzkim, lipnowskim i golubsko-dobrzyńskim (po 4 obiekty). Wśród miast na prawach powiatu najczęściej obiektów położonych było w Toruniu (33 obiekty), a najmniej we Włocławku (10 obiektów). Osoby odwiedzające województwo kujawsko-pomorskie w 2009 r. najczęściej korzystały z noclegów w Toruniu – 169,5 tys. (22,1 % ogółu korzystających w województwie), w Bydgoszczy – 118,8 tys.

(15,5 % ogółu) oraz w powiatach: aleksandrowskim – 103,1 tys. (13,4 % ogółu), bydgoskim – 52,4 tys. (6,8 % ogółu), a także w inowrocławskim – 49,3 tys. (6,4 % ogółu).

Pod względem liczby udzielonych noclegów dominowały: powiat aleksandrowski – 904,5 tys. (31,9 % ogółu udzielonych noclegów w województwie), powiat inowrocławski – 577,2 tys. (20,3 % udziału) oraz miasto Toruń – 269,6 tys. (9,5 %). Najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w powiatach: inowrocławskim (78,8 %), aleksandrowskim (76,3 %) i włocławskim (68,9 %); najniższy zaś w powiecie lipnowskim (11,1 %), nakielskim (12,3 %) i golubsko-dobrzyńskim (15,2 %).

TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA
WEDŁUG POWIATÓW W 2009 R.

Opracowanie merytoryczne – Ewa Liminowicz, tel. 052 366 93 26

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa:

Wydział Opracowań Statystycznych i Udostępniania Informacji

e-mail: InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl; Informatorium: tel. 052 366 94 00